

CURRICULUM VITAE

Naam: Leigh (pseudoniem van Lieberman)

Voornaam: Mike

Geboren: 20 februari 1943 in Salford, Lancashire

Beroep vader: Arts

Opleiding: Royal Academy of Dramatic Art, Camberwell School of Art, International School of Film Technique, Central School of Art and Design, alle te Londen

Beroep: Film- en toneelschrijver, filmregisseur

Burgerlijke staat: Gescheiden van de actrice Alison Steadman, twee zoons

Belangrijkste films: *Abigail's Party* (1977), *Life is sweet* (1990), *Naked* (1993), *Secrets & Lies* (1996), *Topsy-turvy* (2000)

Trefwoorden: Verheugd realisme, rauw, 'echt', maar niet zonder humor, oog voor detail, winners and losers

Kenmerkende uitspraak: "Al mijn films gaan over lopende zaken als geboren worden en dood gaan en leven en overleven en werken en families en relaties en wat het is om verwant te zijn of een vader, moeder of kind - liefde, sex noem maar op, eten, dat zijn de dingen waar mijn films over gaan."

Biografie: Geen, maar in het Franse filmtijdschrift *Positif*, nr. 400, verscheen een artikel van Robert Altman over Leigh.

Prijzen: O.a. een Gouden Palm op het filmfestival van Cannes in 1993 voor *Naked* en in 1996 voor *Secrets and Lies*

Bijzonderheden: Leigh's teksten komen meestal tot stand in samenwerking met de acteurs: zij improviseren en hij schrijft hun teksten uit.

MOEDER EN DOCHTER

SECRETS & LIES

Leigh

Secrets & Lies gaat over het leven van een Engelse 'working-class' familie. Centrale figuur is Cynthia, die tegen de vijftig loopt. Ze heeft geen man, maar wel een volwassen dochter Roxanne, die straatveger is en nog steeds thuis woont. Cynthia is geslagen door het leven, ze is neurotisch, ze heeft geen perspectief meer en maakt ruzie met haar dochter. Cynthia's jongere broer Maurice is een portretfotograaf die is opgeklommen in de maatschappij. Zijn overambitieuze echtgenote bewaakt hun maatschappelijke status en hun nieuwe huis.

Op een gegeven moment haalt het verleden Cynthia in: een jonge vrouw, het ongewenste kind dat Cynthia dertig jaar eerder ongezien ter adoptie afstond, belt op omdat ze haar moeder wil zien. Het komt tot een ontmoeting, waarbij Cynthia tot haar verbijstering ontdekt dat haar dochter, die Hortense blijkt te heten, zwart is. Toch doet de ontmoeting haar uiteindelijk goed: door de volwassen, liefdevolle houding van Hortense, begint er een proces van bewustwording bij Cynthia. Ze neemt afstand van haar loserspositie en confronteert de rest van haar familie tenslotte met haar verzwegen verleden: Hortense.

Secrets & Lies is een emotionele film over het verborgen verleden van een familie met schitterende acteursprestaties van onder meer Brenda Blethyn als Cynthia en Timothy Spall als haar broer Maurice. Leigh laat zijn acteurs lang improviseren voordat hij zelf hun teksten uitschrijft: daardoor lijken de rollen hen op het lijf geschreven.

Wij kozen de scène waarin Cynthia en Hortense elkaar net ontmoet hebben op straat. Cynthia denkt dat er sprake is van een vergissing. Hortense zegt van niet en laat haar geboorteakte zien. Cynthia snapt het nog steeds niet. Ze gaan koffie drinken.

Een leeg café. Cynthia en Hortense zitten naast elkaar aan een tafeltje. Ze hebben allebei een kopje voor zich. Hortense is de papieren tevoorschijn aan het halen.

CYNTHIA

Ik hoop dat je je moeder vindt, schat. Blijven zoeken hoor.
Neem dan.
(ze biedt Hortense een sigaret aan.)

HORTENSE

Nee, dank je. Ik rook niet.

CYNTHIA

(steekt er een op)
Gelijk heb je. Mijn dochter rookt als een schoorsteen.

HORTENSE

Heb je een dochter?

CYNTHIA

Ja. Ik ben hier nooit eerder geweest. Ze hadden je niet zoveel hoop moeten geven - wat een rotstreek!
(Hortense legt een document op tafel.)

HORTENSE

Is dit jouw handtekening?
(Cynthia kijkt ernaar. Dan pakt ze het op.)

CYNTHIA

Dit is gelul - ik snap er niks van. Ik kan toch niet jouw moeder wezen of wel soms?

HORTENSE

Waarom niet?

CYNTHIA

Kijk nou eens.

HORTENSE

Nou en?

CYNTHIA

Moet je horen schatje, ik bedoel er niets mee hoor, maar ik heb nog nooit van mijn leven een zwarte gehad. Ik bedoel het niet vervelend hoor. Maar ik zou het toch moeten weten, of niet soms?

Hortense kijkt Cynthia aan. Cynthia denkt na. Een lange pauze.
Plotseling begint haar iets te dagen.

CYNTHIA

Godallemachtig...!
(ze bekijkt Hortense)
Godver de godver jezus nog aan toe!
(ze barst in een onbeheerst huilen uit en wendt zich af van Hortense)
Het spijt me schat...
(snikkend)
Ik schaam me zo.

HORTENSE

Je hoeft je niet te schamen.
(ze doet de papieren weg.)

CYNTHIA

Ik kan niet naar je kijken.
(ze keert zich weer naar Hortense toe)
Ik wist het niet schatje, ik zweer het je, ik wist het niet.

HORTENSE

Wat wist je niet?

CYNTHIA

Ik wist niet dat je zwart was. Weet je, ik - ik dacht dat ze zich vergist hadden met de datum, ik heb altijd gedacht dat je zes weken te.. te vroeg geboren was, maar dat is niet zo... dat is niet zo.
(pauze)

HORTENSE

Wie was het?

CYNTHIA

Dat wil je niet weten schat.

HORTENSE

Jawel.

CYNTHIA

Ik wil heus wel eerlijk tegen je zijn, maar dat ga ik je niet vertellen, liefde, het spijt me.
(pauze)
Het spijt me. Moet je kijken. Ik zal wel behoorlijk tegenvallen hè?

HORTENSE

Nee.

CYNTHIA

Dat had je niet hoeven zeggen hoor.

HORTENSE

Weet ik.

CYNTHIA

Je bent beter af zonder mij, dat kan ik je wel vertellen. Ik heb je een rotstreek geflikt.

HORTENSE

Je thee wordt koud.

(Cynthia neemt een slokje thee)

CYNTHIA

Wat voor moeder heb je eigenlijk? Vindt ze het erg dat je naar me op zoek bent?

HORTENSE

Mijn moeder is pas overleden.

CYNTHIA

O. O... sorry. En je vader?

HORTENSE

Mijn vader is ook dood.

(Cynthia huilt zachtjes)

Ben je getrouwd?

CYNTHIA

Nee, nee... dat niet... ik ben niet getrouwd, meisje.

(pauze)

Jij wel?

HORTENSE

Nee.

CYNTHIA

Maar je hebt natuurlijk wel een vriendje hè?

HORTENSE

Nee, op het ogenblik niet.

CYNTHIA

Een knappe meid als jij?

(pauze)

HORTENSE

Heb jij een vriendje?

CYNTHIA

Ik loop met een grote boog om ze heen, ze hebben me al genoeg ellende bezorgd, vind je niet?

(ze lacht, een beetje hysterisch. Ze lacht door. Geleidelijk verandert haar lachen in huilen. Ze veegt een traan weg.)

Heb je werk dan?

HORTENSE

Ja...

CYNTHIA

Goed zo. Wat dan?

HORTENSE

Ik ben optometrist.

CYNTHIA

Wat?

HORTENSE

Ik meet ogen. Opticien?

CYNTHIA

O ja? Wie had dat gedacht.

HORTENSE

Wat doe jij?

CYNTHIA

Ik werk in een fabriek.

HORTENSE

Is het wat?

CYNTHIA

Goed voor de huur.

HORTENSE

En je dochter?

CYNTHIA

Die werkt bij de gemeente. Heb je zussen?

HORTENSE

Nee, twee broers.

CYNTHIA

Zijn die ook eh... geadopteerd?

HORTENSE

Nee.

CYNTHIA

Wat doen ze?

HORTENSE

De ene verkoopt computers en de andere heeft een garagebedrijf.

CYNTHIA

Jouw moeder was vast heel trots op jou ja?

HORTENSE

Ja dat was ze.

CYNTHIA

'Tuurlijk was ze trots. Zou ik ook geweest zijn.

(pauze)

HORTENSE

Waarom wilde je me niet zien?

CYNTHIA

Omdat niemand weet dat je bestaat, schatje. Ik wil mijn dochter toch niet de stuipen op het lijf jagen?

HORTENSE

Ik bedoel bij mijn geboorte.

CYNTHIA

Tsja, ik kon het niet.... ik was compleet in de war weet je - ze wilden dat ik naar je keek... ze wilden dat ik je vasthield, maar ik kon het niet, ik kon het niet.

(ze begint weer te huilen)

M'n kop wist niet waar m'n kont zat - ik was zelf nog een heel jong ding, zestien. Ik kon niet anders. Als ik je gezien had, had ik je willen houden - dat geloof je toch wel liefje?

(pauze)

Ik geef jou de schuld niet schat. Ben je er net achter?

HORTENSE

Nee. Ik wist het al toen ik zeven was.

CYNTHIA

Hebben je pa en ma het je verteld?

HORTENSE

Ja.

CYNTHIA

Ze lijken me leuke mensen.

HORTENSE

Zijn ze ook. Mijn moeder vertelde het me in het vliegtuig toen we terugvlogen uit Barbados.

CYNTHIA

Kleine meid... was je in de war?

HORTENSE

Ik heb alleen maar naar de wolken gekeken.